

Asia: VN/24616/2022

Lausuntopyyntö arviomuistiosta poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden henkilötietojen käsittelystä keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla

Kysymykset vastaanottajille

1. Kuinka tarpeellisena näette poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden tai tällaisten henkilöiden perheenjäsenten tai yhtiökumppanien henkilötietojen käsittelyn keskitetyn kansallisen tietojärjestelmän avulla?

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa lähtökohtaisesti hankkeen edistämistä, joka olisi omiaan edistämään ilmoitusvelvollisten mahdollisuuksia selvittää luotettavasti asiakkaidensa PEP-statuksen. Ottaen huomioon tehtävän luonteen, ja mm. tietojen arkaluonteisuuden ja linkin kansalliseen turvallisuuteen, ministeriö pitää perusteltuna, että tehtävää hoitamaan asetettaisiin viranomainen. Myös jatkuvuus tehtävän hoidossa puoltaisi tätä ratkaisua.

2. Tulisiko vielä jokin näkökulma erityisesti ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa?

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää, että jo esivalmistelussa on huomioitu mm. elinkeinovapauden ja kilpailuoikeuden (kilpailuneutraliteetti) näkökulmat, sekä pyritty selvittämään ilmoitusvelvollisten näkökulmia mahdollisen keskitetyn rekisterin perustamisen suhteen. Jatkossa olisi pyrittävä kartoittamaan erilaiset tekniset ja rakenteelliset toteutustavat, ja miten erilaiset vaihtoehdot vaikuttavat rekisterin sujuvaan käyttöön ja hintatasoon.

Ministeriö pitää kannatettavana, että vaikutusten arvioinnissa pyritään huomioimaan ilmoitusvelvollisten olevan varsin heterogeeninen joukko, jolloin myös perustettavan rekisterin vaikutukset voivat vaihdella eri ilmoitusvelvollisryhmien välillä.

3. Muuta lausuttavaa

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota ilmoitusvelvollisille mahdollisesti asetettaviin uusiin toimintavelvoitteisiin ja niistä aiheutuviin kustannuksiin, ja suhtautuu varauksellisesti mahdollisen perustettavan rekisterin pakolliseen käyttöön, erityisesti jos tietoja olisi lisäksi kysyttävä asiakkaalta. Tämä olisi myös ristiriidassa riskiperusteisen toimintaperiaatteen kanssa. Ministeriö pitää

myönteisenä, että viranomaisrekisterin perustamisen ei ole arvioitu vaikuttavan olennaisesti nykyisin palveluja tarjoavien yritysten liiketoimintaan, niiden tarjotessa myös monia muita palveluja, mm. pakotteisiin liittyen. Vaikutukset riippuvat kuitenkin siitä, miten rekisteriä tulisi ja olisi mahdollista käyttää.

Ministeriö viittaa aiemmin esivalmistelussa lausumaansa mahdollista tehtävää hoitamaan asetettavan viranomaisen osalta. Valmistelun lähtökohtana on, että rekisterin kustannukset katetaan rekisterin käyttäjiltä kerättävillä maksuilla. Tässä vaiheessa valmisteluja on tosin vaikea ottaa kantaa rekisterin perustamisen ja ylläpidon tarkempiin kustannuksiin, jotka riippuvat olennaisesti keskitetyn järjestelmän toteutustavasta. Koska rekisterin käytettävyyteen ja hyödyllisyyteen vaikuttaa keskeisesti sen käytön hintataso, ministeriö pitää parhaimpana vaihtoehtona rekisterin ylläpitäjäksi Digi- ja väestötietovirastoa, joka nykyisin hallinnoi ja ylläpitää erinäisiä henkilörekistereitä, ja jolla on niihin liittyvä osaaminen ja käytännöt. Voisi myös olla syytä selvittää, voisiko PEP-tiedon/statuksen mahdollisesti sisällyttää olemassa oleviin henkilötietoihin väestötietorekisterissä, jolloin ei välttämättä olisi tarvetta perustaa kokonaan uutta rekisteriä. Ainakin osalla finanssisektorin ilmoitusvelvollisista on jo ennestään pääsy DVV:n väestötietojärjestelmään. PRH ei hallinnoi yritys- ja yhteisörekistereistä erillisiä henkilörekistereitä.

Hjelt Jan
Työ- ja elinkeinoministeriö

Hellberg-Lindqvist Nadine
Työ- ja elinkeinoministeriö - Työllisyys ja toimivat markkinat -osasto